

SLOVENEK

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 26.—
za pol leta 13.—
za četrt 6-50
za en mesec 2-20
za Nemčijo celoletno . 29.—
za ostalo inozemstvo . 35.—

V upravnistvu:

Za celo leto naprej . K 22-40
za pol leta 11-20
za četrt 5-60
za en mesec 1-90
Za pošiljanje na dom 20 v. na mesec. — Posamezne štev. 10 v.

Inserati:

Enostopna pettivrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat 13 v
za trikrat 10 v
za več ko trikrat 9 v

V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 30 vinarjev. Pri večkratnem objavljanju primeren popust.

Izhaja:

vsak dan, izvenoma nedelje in praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 6/III. Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravnistvo je v Kopitarjevih ulicah št. 6. Sprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Upravnistvo telefona št. 138.

Današnja številka obsega 4 strani.

Državni zbor.

V seji 2. t. m. se je nadaljevala proračunska debata; kot prvi govornik je nastopil ministrski predsednik

BIENERTH

ter polagal zbornici na srce, da reši proračun, saj je redno rešen proračun najboljši znak normalnega parlamentarnega življenja v vsaki državi. Nato začne razvijati

vladni program

ter povdarja, da bo vlada kakor doslej tudi v bodoče vse storila, da oslabi narodnostne spore in njih poguben vpliv na javno življenje. Kjer bo treba, skušala bo to doseči z zakonskimi odredbami (Češko), drugod pa bodo posredovale oblasti (kakor so tako imenitno na celovškem kolodvoru! Op. ur.). Zlasti pa bo vlada skušala pomirjevalno vplivati v nepristransko, opravičenim zahtevam vseh narodov odgovarjajočo upravo, ki bo odtegnjena vsakršnim strankarskim vplivom. (Kaj poretu na to Volksrath? Op. ur.) Naj nihče ne sodi vlade po posameznih dnevnikih ali kakih osebnih spremembah, ki se jih ni mogoče vselej ogniti, marveč vsak naj bo prepričan, da bo vlada nevdržno nadaljevala svoj strogo stvaren pot edinole splošnemu blagru služuče uprave. V tem lepem tonu je prešel Bienerth na

razmere na Češkem

ter slikal položaj v precej rožnatih barvah, češ, da se v deželnem zboru še ni dosegel sporazum, vendar se je pokazalo v obeh taborih stvarno stremljenje. Na vsak način se je v češkem narodnem sporu začelo jasni. (Morda bi se bilo že zjasnilo, ko bi bil Bienerth o pravem času dal brco Schreinerju! Op. ur.)

Potem govori Bienerth o

nalogah zbornice.

Predvsem omenja socialno zavarovanje, ki je je treba za največjo vestnostjo in natančnostjo izdelati. Nič manjše važnosti ni vprašanje o temeljiti ureditvi naših financ. Neugoden proračun sicer ni avstrijska posebnost, a nazadovanje v financah in vedno rastoča potreba zadolževanja so za ljudstvo, parlament in državo tako pereče stvari, da se zbornica ne bo mogla odtegniti nalogi, da podpira vladna stremjenja za ozdravljenje naših financ. Kakor gospodar, ki ga tarejo hude denarne skrbi, je Bienerth

povdarjal, da bo treba gledati, da se znižajo izdatki, da bo treba »šparati«. Zadel je žebelj na glavo, ko je pri tej točki najpreje omenil

državno-železniški obrat

ter povdarjal potrebo reorganizacije železniške uprave. Vprašanje je samo, ako bo tej nalogi kos cesarska komisija, ki naj bi se ustanovila kakor že svoj čas (leta 1881).

Bienerth se je nato spomnil drugih predlog, predvsem one o

italijanski pravni fakulteti,

ki naj poravna neprijeten položaj, ki je rodil že obžalovanja vredne zapletke. (Kaj pa slovensko vseučilišče? Naj bo vlada prepričana, da bo prej ali slej morala ugrizniti tudi v to jabolko!)

Ministrski predsednik omenja dalje predlogi o paroplovni službi za Dalmacijo in Južno Ameriko, kakor tudi predlogi o pokojnini onih državnih uradnikov, ki so bili vpokojeni pred ureditvijo plač leta 1898.

Končno govori Bienerth o novem provizoričnem poslovniku ter povdarja potrebo, da se ta parlamentarna pridobitev ugotovi tudi za bodočnost ter sprejme definitiven poslovník. Sestavi naj se trden deloven program, ki je najboljšje sredstvo za marljivo in smotno delo zbornice.

Kakor smo videli, je Bienerth veliko lepega povedal, žal le, da takim lepim vladnim besedam nismo vajeni verjeti. Fraze, ki naj pomagajo vladi do proračuna in drugih »državnih potrebščin«. Sicer pa se menda bližajo koncu časi, ko so avstrijski ministrski predsedniki z lepimi besedami vodili za nos slovanske narode. To je vladi takoj tudi povedal naslednji govornik

dr. Kramar,

ki je v imenu »Slovanske Unije« izjavil, da slednja ne bo spremenila svojega stališča nasproti vladi. Proti sistemu se gre, a ta se ni spremenil — tudi ne po odhodu Schreinerja. Položaja ni prav nič razbistril ali spremenil tudi današnji Bienerthov govor, saj ni z nobeno besedo priznal, da je glavna ovira dela v tej zbornici ravno sistem te vlade in tudi ni nič omenil o kaki spremembi v njeni sestavi. Tudi glede deželnega zbora češkega vlada ni spremenila svojega dosedanjega sistema. Bienerth je optimističen, a je osamljen, saj so mu prijateljstvo odpovedali celo Nemci. Te bo skušal pridobiti nazaj. Njegovo jezikovno predlogo smatramo za največje oviro mirnemu sporazumu med obema narodoma. S tem pa nočemo reči, da se hočemo odtegniti razpravam narodnega

vprašanja. Nasprotno. Žal le, da je vlada svoj čas k tem razpravam na Češko poslala dr. Schreinerja. Tu se razvije mala praska med Pacherjem in češkim socialnim demokratom Nemcem, ki pravi, da je Schreiner vse razhujskal. Kramar nato biča vladno utemeljevanje, s katerim je zabranila nadaljno pobiranje naklade na pivo ter povdarja, da je vlada vsikdar pripravljena, podpirati vsako frivolno nemško obstrukcijo. Končno se dotakne govornik svojega potovanja v Peterburg in pravi, da neoslavizem nima nobenih državnopolitičnih ciljev. Čehi se bore le proti sistemu v tej državi, v kateri se vlada proti celim narodom.

Ko so govorili Stölzel, Stanek in drugi, preide zbornica v nadaljevanje razprave o

Grafenauerjevem nujnem predlogu

glede nasilstev na celovškem kolodvoru, ki je prav v živo zadel nemški tabor. To pričajo številni govorniki, ki so se priglasili k debati. Danes se je prvi oglašil Strasky, ki je tožil, da hočejo Čehi vse čehizirati ter s tem ognjušajo Nemcem najdražje: domovino. Boji med Čehi in Nemci so le boji med prvimi stražami nemštva in slovanstva v Evropi.

Čehi tudi kažejo veliko zanimanja za debato o Grafenauerjevem predlogu in je topot govoril češki katoliškonaopadni poslanec Šilinger, ki je ostro bičal postopanje železniške uprave na Koroškem.

Nato nastopi

Malik,

ki po navadi klobasa strašne reči. Kravali na celovškem kolodvoru nastajajo po njegovem mnenju zaradi tega, ker začnejo slovenski advokati pri šalterju cele literarne pogovore z uradniki! (Gromovit smeh.) Sicer pa je vse to v zvezi z velikoslovansko akcijo v Peterburgu. (Ponoven smeh.) Končno se začne pripraviti in nastane oster spopad v zbornici, ki se kmalu poleže in Malik konča svoj vleduhoviti govor.

Vse kaže, kako je Nemcem Grafenauerjev predlog silno neljub, ker je odkril njihove silovitosti na Koroškem in razkrinkal protipostavno delovanje ondotnega uradništva. Razprava se bo nadaljevala.

Parlamentarne vesti.

Nemška narodna zveza pri Bienerthu.

Dunaj, 3. marca. Po svojem govoru v parlamentu je sprejel včeraj ministrski predsednik Bienerth deputacijo nemške narodne zveze, ki se je

pritoževala proti uradnemu postopanju naučnega ministra Stürgkha. Poslanci so sporočili Bienerthu, da bo narodna nemška zveza opustila vsak stik s Stürgkhom in da se je smatralo potrebno, sporočiti mnenje nemške zveze ministrskemu predsedniku. — Poslanec Wastian se je pritoževal zaradi imenovanja profesorja Schmoranzera na mariborskem učiteljišču. Bienerth je izjavil, da o posameznostih ni poučen, ker je ta stvar notranja zadeva naučnega ministrstva. Poročal bo naučnemu ministru o mnenju nemške zveze. O pritožbah bo uvedel preiskavo. Bienerth je tudi izjavil, da mu je mnogo lažje na tem, da je v dobrem razmerju z vsemi strankami. Prepričan je, da postopanje grofa Stürgkha ni bilo naperjeno proti kaki stranki.

Stranke in odseki.

Železniški odsek je sklenil med drugim elektrifikacijo železnice Trst-Opčina in se bo ta stvar kmalu izvedla. — Proračunski odsek se je bavil s povišanjem pokojnini staropenzionistov. — Gosposka zbornica je sprejela rekrutno predlogo. Baron Plener je govoril o rusko-avstrijskem sporazumu, ki ga pozdravlja. — »Slovanska Unija« je sklenila, da bo glasovala tako proti proračunu, kakor proti finančni reformi, ako se ne ustvari pogoji, da se razmerje med vlado in »Unijo« popolnoma izpremeni.

Zdravniki so zaradi sklepov pododseka socialnozavarovalnega odseka glede na razširjenje in starostno mejo za bolniškozavarovalno obveznost zelo razburjeni, ker v teh sklepih vidijo gmotno in moralčno propast svojega stanu. Če se ti sklepi sprejmo, hočejo zdravniki štrajkati.

Finančni minister Bilinski za zahteve pomožnih slug.

Dunaj, 3. marca. Pod vodstvom poslancev vseh strank je izročila včeraj deputacija državnih pomožnih slug finančnemu ministru Bilinskemu spomenico z zahtevami te kategorije slug. Bilinski je spomenico sprejel ter izjavil na nagovor predsednika društva pomožnih slug, da smatra zahteve pomožnih slug kot popolnoma upravičene, vendar pa je na potu ugoditvi tem zahtevam postava iz leta 1872. Cela zadeva se pretresava v finančnem ministru, če mesec in je gotovo, da se bo v najkrajšem času storilo kaj tudi za pomožne slug. Z zagotovitvijo, da bo finančno ministertvo vnovič stopilo v zvezo s prizadetimi ministri, glede na hitro rešitev predloženih želja, je Bilinski odpustil deputacijo. V izročeni

LISTEK.

Iz dnevnika malega poredneža.

Ameriška humoreska.

(Dalje.)

Sinoči je Suzi zopet hudo jokala. Z Elzo sta bili v sobi in jaz sem v mali čumnatih zraven ravno razrezoval Elzino galošo, ker sem si hotel iz nje napraviti žogo. Razgovarjali sta se, da doktor sedaj zahaja redno vsak večer k Nežiki Štajn.

Ljudje pravijo, da je Nežika najlepša deklica v mestu, odkar se je omožila naša Lili. Suzi je seveda zdaj grozno ljubosumna in jokala je dolgo, dolgo ter niti k večerji ni hotela iti. Skrbelo me je že, kako bom prišel iz čumnate in čakati sem moral nezno dolgo, predno sem skrivaj smuknil na hodnik. Elza misli, da so ji galošo podgane nekam zavleklo.

Ko sem sam pozival svojo večerjo, katero mi je prinesla moja zlata Beti, sem premišljeval in premišljeval ter prišel do sklepa, da nisem vreden, da jem potice in druge dobrote tega sveta, medtem ko Suzi lahko lakote in žalosti

umrje. Sklenil sem nekaj storiti, da nezdgo popravim. Jaz sem ji žalost naprtil in jaz ji jo hočem odvzeti. Rekel sem Beti:

»Če bo kdo vprašal po meni, povej, da sem šel prijatelja obiskat in da se v pol ure vrnem. Ni potreba, da bi skrbeli zame.«

Smuknil sem pri zadnjih vratih na ulico in čez kakih deset minut že pozvonil pri Štajnovih.

»Ali je gospica Nežika doma?« sem vprašal.

Vratarica mi je pritrdila in zato sem jo vprašal, če bi lahko za trenutek z gospico govoril. Rekla mi je: »Kar v salon pojdi.«

Vzel sem klobuk in šel.

Nežika je stala pri glasovirju in bila nebeško lepa; krasno obložena, cvetočih lic in lepo počesana.

Pričela se je smejeti, ko me je zagledala.

»Kako se pa imaš, Jurček?« vprašala je.

»Ali ste že kdaj čitali zgodbo o mački, ki je preobrnila lonc kave, gospica Nežika?«

»Kolikokrat že! mi je odgovorila.

»No, pogledite,« rekel sem, »nekaj podobnega se je pred kratkim pripetilo

doktorju. Ali se vam zdi to pošteno, gospica Nežika, da ta doktor hoče moji sestrici streti srce, samo zato, ker mu je mačka pobila nekaj ničvrednih steklenic? Prosim, da mu poveste, ako pride sem, da Suzi nič ne je in da ji je že vsa obleka postala preširoka. Recite, da sem vam to povedal jaz, Jurček Haker. Smejala se je zadnjič zato, ker je dobila iz strahu histeričen napad, in doktor bi že lahko vedel, da se histerični ljudje morajo smejeti, če bi prav rajše jokali. Sramotno je ravnal z njo, prav sramotno, in kakor gotovo živim, tožil ga bom radi dane besede in ko odrastem, pozovem ga na dvoboj. Ne bo mi ušel!«

Komaj sem izgovoril zadnje besede, položil mi je nekdo roko na usta in me dvignil na rame; ko sem pogledal, sem spoznal, da sedim na doktorju! Lepa reč!

»Ne, Jurček, ne bova se tepla,« rekel mi je. »Rajši bodiva zopet dobra prijatelja. Meni se ne godi nič boljše kot tvoji sestrici. Mislim, da bo najboljše, ako grem s teboj domov in ji sam vse povem. Gospica Nežika naju bo že oprostila.« Šla sva torej.

Ko sva prišla domov, sem mu rekel: »Kar v salon stopite, gospod dok-

tor; jaz jo grem pa klicat. Gotovo joče v svoji sobi. Drugi domači so v obednici.«

Nato sem teklo po stopnicah, planil v Suzino sobo in zavpil: »Kje pa si, Suzi? Hitro pojdi, v salonu je predstava. Cirkus Barnum je prišel.«

Zgrabila me je za roko, da se še sedaj poznajo črni odtiski cele roke.

»Kaj praviš, Jurček?« je vprašala kar brez sape.

»Pravim, da kdor se nazadnje smeji, smeji se najboljše.«

Med tem je pa že kot veter zletela po stopnicah. Tekel sem na vso moč za njo, a nisem prišel pravočasno, ker sem spotoma navil uro v predsobi, a zlomilo se je pero, ker je bila dan poprej navita in sedaj jo bo moral najbrže urar dobiti v roke. Ko sem slednjič prišel do salona, je bil tam prizor! — no, spustimo rajši zagrinjalo. Jurček je sedaj v največji milosti. Nič posebnost se niso vježili, ko so videli, kako se je skrčila ženitovanska potica. Suzi je rekla dobrovoljno: »Vsaj lahko drugo spečemo.«

Poročila se bosta precej, ko se pozdravi doktorjev nos.

(Dalje sledi.)

spomenici so najvažnejše sledeče točke: definitivnost se naj doseže po 12 letih, pokojnina naj se dovoli v višini zadnje dnevne onim slugam, ki ne morejo vsled starosti doseči definitivnosti, dnevna naj se zviša vsake tri leta, v slučaju bolezni naj se dnevna ne ustavi pred tremi meseci, v času provizorične službe naj se dnevna izplačuje naprej kakor tudi službena obleka.

FINANČNA STISKA NA ČEŠKEM.

Praga, 3. marca. V včerajšnji seji dež. odbora se je sklenilo pod predsedstvom deželnega nadmaršala princa Lobkovitza odpustiti vsled slabega deželnega finančnega položaja 280 bolnikov iz deželne blaznice. Ta sklep se tiče onih bolnikov, ki niso preveč slaboumni in nevarni občinstvu. — Sklenilo se je tudi, pozvati dež. šolski svet, naj razmotriva o odpravi neobligatnih predmetov na ljudskih šolah, s čemur bi se prihranilo 74.000 K. Končno se je tudi sklenilo, da se v drugem polletju ustavi izplačilo okrajnim šolskim fondom nakazanih 33 milijonov kron za učiteljske plače.

ČRTANJE IZDATKOV V ČEŠKEM DEŽELNEM BUDGETU.

Praga, 2. marca. V včerajšnji seji dežel. odbora so črtali za 17.806.156 K izdatkov. Izdatkov v višini 6.034.158 kron se more preložiti na zadnje tri mesece tekočega leta. Neizogibnih izdatkov je 75.410.360 K. Črtalo pa se bo še več v deželnem budgetu.

HRVAŠKA.

Iz zanesljivih virov se poroča, da bo hrvaški deželni zbor sklican dne 18. t. m. — Kakor nekateri listi poročajo, je dosegel v hrvaškem deželnem budgetu pod Rauchovo vlado primanjkljaj dva milijona kron. V hrvaškem deželnem zboru se bo cela zadeva spravila v najkrajšem času v debato. — Hrvaško koalicijo sklicuje njen predsednik poslanec Grga Tuškan za 4. t. m. k plenarni seji v mestno hišo. Sklicanje se je izvršilo na željo bana dr. Tomašiča, ki hoče še pred sklicanjem deželnega zbora spoznati člane koalicije in stopiti z njimi v stik. Predmet posvetovanja bo prihodnje deželnozbornsko zasedanje, da se še pred otvoritvijo deželnega zbora doseže sporazumljenje med vlado in deželnozbornsko večino glede na vsa važnejša vprašanja, zlasti pa v vprašanju nameravane volivne reforme. — Socialni demokrati sklicujejo ljudske shode po vseh večjih krajih dežele, da protestirajo proti vladi bana Tomašiča in koaliciji. V nedeljo so se vršili socialno-demokratski protestni shodi v Zagrebu, Osijeku, Karlovcu in Sušaku.

PRESEDNIK OGRSKEGA PARLAMENTA.

Budimpešta, 3. marca. O številnih konferencah, ki jih ima grof Tisza z županom Barczyjem, se sodi, da bo Barczy izvoljen v bodoči zbornici za predsednika. Namesto njega bi bil potem župan vodja demokratov poslanec dr. Vaszony.

CESAR VILJEM IN KRALJ EDVARD.

Dunaj, 3. marca. Poroča se, da so nespornost, ki so vladala med nemškim cesarjem Viljemom in angleškim kraljem Edvardom popolnoma odstranjena. Obisk pruskega princa Henrika je v zvezi s to izpremembo.

POTOVANJE KRALJA PETRA V PETERBURG.

Belgrad, 3. marca. Politični krogi kakor tudi časopisi mnogo razpravljajo o bodočem potovanju kralja Petra v Peterburg. Sprejem kralja Petra pa na ruskem dvoru nikakor še ni zagotovljen, četudi to razglajajo srbski dvorni krogi. Na peterburškem dvoru bi radi videli, da bi sprejel kralja Petra najprej cesar Franc Jožef; to bi odgovarjalo etiketi. Ako bi se kralju posrečilo, da bi bil sprejet na Dunaju, bi se mu odprla vsa pota evropskih dvorov.

Dnevne novice.

+ Za častna člana občine Ježice pri Ljubljani je na predlog Antona Viljana imenoval ondotni občinski odbor soglasno gospoda dr. Ivana Šusteršiča in Franca Povšeta zaradi njiju velikih zaslug za občino.

+ Bankerot Svobodna Misli. Tudi v zadnjih »Naših zapiskih«, ki so izšli danes, razmotriva Abditus krščansko verstvo in pride do zaključkov, ki kažejo, da »Svobodna Misel« izgublja vedno več tal in da ne zadovolji razumnih ljudi niti med socialno demokracijo. Tako pravi socialno-demokratski članek med drugim: »Brez dvoma je, da nam daje krščanski svetovni nazor večjo možnost napredovanja, kakor pa

materializem. Zafo je krščanstvo še danes filozofsko zmagovito, ker je njegov svetovni nazor močnejši in lepši...« »Socializem se danes ne more več držati trhle veje filozofičnega materializma. Materializem nas uči, da smo ljudje le neznatni delci velikega mehaznizma, brez moči in lastne volje, da izginemo neopaženi in nepogrešani. Namen človekov je zgolj umreti in živeti. Ta življenjski indiferentizem je misleči in čuteči človek zavrgel kot neporabljiv. Socialist pa, ki zahteva novega in boljšega življenja, mora tak življenjski nazor kategorično zavreči. S tem, da prodira in se bojuje socializem proti sedanji družbi in starim nazorom, ustvarja pot novemu čvrstjšemu socialnemu individualizmu, temu pa je krščansko svetovno naziranje vsekakor bližje, kakor pa duševna pustinja materialistiške filozofije.« — Misleči ljudje na Slovenskem se torej obračajo stran od plitvega svobodomiselnosti, kojega evangelij je materializem in zanikovanje krščanstva. In če se tega materializma, na katerega so prisegli in še danes prisegajo mnogi voditelji socialne demokracije, skušajo zdaj otrestiti celo mnogi socialistični inteligenti, potem je jasno, da je Svobodna Misel falirala, čeprav zdaj njeni osamljeni voditelji po »Narodu« razglajajo, da bo kmalu zopet izšla dvojna številka njihovega trapastega lista, ki ga plačuje mednarodna svobodomiselnost centrala v Belgiji. Za Svobodno Misel se Slovenci po svoji ogromni večini toliko zmenijo, kakor za lanski sneg in pripadajo ji le — če se poslužimo sloga socialno demokratskih »Naših Zapiskov« — nemisleči ljudje.

+ Kako daleč sega nemška prepotencia, jasno kaže sedaj od nemškonalionalnih poslancev vprizorjena gonja zoper naučnega ministra Stürgkha, ker je bil za profesorja risanja na mariborskem učiteljskiu imenovan dosedanji okrajni šolski nadzornik g. Schmoranz. Schmoranz je za rizbo strokovnjak prve vrste, nadalje je to mesto imel dozdaj vedno Slovenec in končno je moral g. Schmoranz nadzorniško mesto odložiti, na njegovo mesto pa pride, kakor »Tagespost« poroča, Nemec, oziroma renegat, hlapec Volksrata. Vse gre torej za Nemce kakor po olju in kljub temu se derejo. Nemcem je pač zato, da mariborsko učiteljskiu, namenjeno za Spodnji Štajer, ponemčijo, ker zlasti zadnji čas sistematično delajo na to, da spodnještajerske Slovence na vseh poljih oropajo njihove narodne posesti. Vlada gre Wastianu seveda na roke in baron Bienerth hiti tolažiti Nemce.

+ Živinorejska zadruga se je osnovala preteklo nedeljo v Poljanah nad Škofjo Loko. Gospod deželni mlekarski in živinorejski nadzornik Legvart je predaval o pomenu zadrug in o živinoreji.

— Novice iz naše vojne luke. Dne 1. marca je dospela naša, eskadra v črnogorsko luko Bar. Eskadra je bila najpristrčneje pozdravljena. Med gromenjem črnogorskih in naših topov je plula naša eskadra v luko Bar. Eskadro so pri dohodu v luko pozdravili: Odposlanstvo kneza, obstoječe iz treh štabnih častnikov v spremstvu z mnogimi drugimi, pod vodstvom štabnega častnika Ramadanoviča, naš poslanik Giesl s svojim tajnikom in zastopniki v Baru se nahajajočih uradov. Popoldan se je podal poveljnik naše eskadre, kontreadmiral Anton Hans, z ostalimi poveljniki vojnih ladij in v spremstvu poslanika Gieselna v avtomobilu na Cetinje javiti črnogorskemu knezu prihod naše eskadre v luko Bar. Ves Bar je bil v zastavah in zvečer krasno razsvetljen. — V kineški luki Mehara, kjer se nahaja sedaj naša vojna ladja »Panther«, je nastal pred nekaj časom požar. Poveljnik »Pantherja«, fregatni kapitan Škerl, je poslal takoj nekaj moštva naše vojne ladje na pomoč, za kar se mu je prišel vodja tamošnje policije osebno zahvaliti.

— Vič-Glince. V nedeljo 27. svečana, ob 4. uri popoldne, se je vršil redni občni zbor tukajšnega Katol. slov. izobraževalnega društva. Občinstva je bilo natlačeno polna dvorana. Pred občnim zborom je govoril naš priljubljeni govornik č. g. P. Teodor. Kakor je iz poročil razvidno, je društvo v preteklem letu prav marljivo delovalo. Prometa je imelo društvo nad 3000 K. Vsa poročila so se odobruje naznanje vzela. Za tekoče leto se je izvolil sledeči odbor: Sever Valentin, Jezeršek Ivan, Gorjup Franc, Čatar Alojzij, P. Avguštin Čampa, P. Teodor Tavčar in Molk Ivan. — Posebno zahvalo izreka občni zbor preč. gosp. provincijalu P. Placidu in tukajšnjim č. o. frančiškonom za brezplačno prepustitev društvene dvorane; dalje izreka občni zbor tudi zahvalo slavnemu uredništvu

»Slovenca« za objavljanje društvenih poročil. Sklene se tudi, da se poživi zopet ženski odtok. Da pa se je društvo v preteklem letu tako zelo poživilo, je velika zasluga gosp. Fr. Terseglava, ki je s svojimi številnimi priljubljenimi predavanji posebno oživil naš telovadni odtok. Radi tega je v znak hvaležnosti izvolil občni zbor gospoda Fr. Terseglava za svojega častnega člana.

— Postojnska gonja zoper kateheta Ažmana kaže ves način liberalnega bojevanja. Kakor zatuli stari »Narod«, tako zabevskajo za njim liberalni lističi. Informirali smo se o tej zadevi in izvedeli, da je katehet res prijel nekega učenca za lase, ker so mu pa gorki, ker je preprečil pohujševanje otrok pri sokolski telovadbi, so ga brž tožili. Bil je seveda oproščen. Kateri sodnik je vstanu izreči oprostilno razsodbo, ako se je res to godilo, kar pišejo liberalni listi! Sedaj pa kličejo na pomoč vse instance, od županstva do deželnega šolskega sveta. Da tako delata zoper duhovnika »Narod« in »Slovenski Dom«, se ne čudimo. Da bo pa prišel za njima tudi »Učiteljski Tovariš« ter ponatiskoval njune laži zoper učitelja duhovnika, ne bi bili verjeli. (Mi pa! Opomba uredn.) Saj ima dovolj pristašev med katehetovimi kolegi, katere bi bil lahko v zadevi vprašal. Od njih bi bil pa izvedel, da se katehetu dela krivica, in da ta gonja škoduje vsemu postojnskemu učiteljstvu.

— Prvi slovaški dnevnik je 27. m. m. pričel izhajati v Budimpešti pod naslovom: »Slovensky Dennik«. Glavni urednik je poslanec Milan Hodža. Koliko so Slovaki zaostali za drugimi narodnostmi na Ogrskem, kaže okolnost, da imajo tamošnji Rumuni že štiri, a Srbi dva dnevnik.

— Iz Ribnice se nam poroča, da se je ustanovila za Ribnico in Dolenjo vas s sedežem v Ribnici v nedeljo dne 27. t. m. živinorejska in prašičjerejska zadruga. — V navzočnosti več možakov iz ribniške doline izvolil se je takoj pripravljalni odbor, koji nam jamči za popolen razvoj in obstoj te zadruge ter se je tudi že vložila tozadevna prošnja za vpis te tvrdke v zadrugni register in potrdbo zadrugnih pravil.

— Izvrsten mož. V Pulju je neki Emil Kopetzky svoji ženi ukradel hranilnično knjižico, denar in dragocenosti v vrednosti 60.000 kron in nato pobegnil.

— Duel Mayer—Widerhofer. Državno pravništvo na Dunaju bo samo stavilo predlog, da se preiskava zoper dr. Mayerja, ki je v dvoboju ustrelil Widerhoferja, ustavi, ker da je dr. Mayer bil kot rezervni častnik k dvoboju primoran in je bil od Widerhoferja tudi kruto razžaljen. — Brez komentara!

— Z velikimi neprijetnostmi je bila združena preselitev infanterijskega polka št. 37 iz Velikega Varaždina na Dunaj. Na trgu je neznanec vrgl bombo v poveljnika Schreiterja v. Schwarzenfeld. Bomba ga ni ranila, pač pa raztrgala čako. Na kolodvoru pa je poročnik Kun z golo sabljo napadel advokatskega kandidata Pelle zavoljo neke afere z ženskami. Končno se je polk vendarle srečno odpeljal.

— Kotnikov pogreb se je vršil včeraj, 2. marca, ob 3. uri popoldne v Verdu ob veliki udeležbi domačega in tujega ljudstva. Včerajšnji popoldanski vrhniški vlak je imel 11 vozov, v katerih je vozil v pretežni večini ljubljansko odlično občinstvo, ki je prihitelo na pogreb virskega tovarnarja. Spreveda so se udeležile poleg mnogih domačih vrhniških društev tri požarne brambe, sokoli iz Ljubljane, Kranja, Radoljice, Logatca in Postojne ter deputacije raznih drugih tujih društev. Društvenih zastav je bilo osem. Ob odprtem grobu je govoril prvomestnik Ciril-Methodove družbe A. Senekovič. Moški zbor »Glasbene Matice« je zapel pod vodstvom g. Hubada tri žalostinke.

— Pretep na Sveti večer. (Izpred porotnega sodišča v Novem mestu.) Ko se je nekaj fantov iz fare št. Vid pri Zatični vračalo na Sveti večer iz farne cerkve od polnočnice domu, jim vroča in od vina razburjena kri ni dala miru, da se nebi skočili malo v lase. Pri tem tepežu je dobil Janez Petan, 17 let stari sin kajzarjev, eno rano na vrat z odprtim nožem, dve majhni pa na glavo z nekim topim, oglatim orodjem. Vse rane so bile lahke telesne poškodbe, a ker onih dveh na glavi sploh zdravil ni, temveč jih popolnoma v nemar pustil, so se mu zastrupile, vsled česar je 13. januarja 1910 umrl. Krivda je padla na Jerneja Pajka, rojenega 1889 na Pokojnici in ta se je moral zagovarjati dne 1. februarja pred tukajšnjim porotnim sodiščem. Obtoženec sam priznava, da je udaril Janeza Petana z zaprtim žepnim nožem enkrat

po glavi, taji pa, da bi mu bil zadal tudi drugo rano na glavi. Od koga mu je bila zadana ta rana, se ni moglo dognati pri obravnavi. Zato predlaga zagovornik dr. Zitek, naj se stavi poleg vprašanja o krivdi hudodelstva uboja, še dodatno vprašanje z ozirom na § 143 k. z., kar pa sodni dvor kot neutemeljeno zavrne. — Porotniki zanikajo (enoglasno) vprašanje o krivdi hudodelstva uboja, vsled česar sodni dvor obtoženca Jerneja Pajka oprosti hudodelstva uboja v zmyslu § 343. k. z.; obsodi ga pa, ker je pri omenjenem tepežu udaril Antona Voščaka s polemom čez glavo, ki pa mu ni ničesar žalega storil, dasi je to nameraval, ker je imel Vojščak slučajno močan klobuk na glavi, v zmyslu § 8. in § 411. na osen dni zopora.

— Srečkanje. Dunaj, 2. marca. Pri včerajšnjem srečkanju komunalnih srečk iz leta 1874. je dobila glavni dobiček 300.000 K serija 36, št. 62, drugi dobiček z 20.000 K serija 1217, št. 96, tretji dobiček z 10.000 K pa serija 1015, št. 3.

Štajerske novice.

§ Poskušen samoumor. V sredo, dne 2. marca ponoči ob 1. uri je mehanik I. Spružina pred Kossarjevo gostilno v Ptujju s samomorilnim namerom štirikrat ustrelil proti sebi in se smrtnonevarno ranil; prepeljali so ga takoj v ptujsko bolnišnico. Vzrok: ženska.

§ Hajdin pri Ptujju. Tukaj je umrla dne 2. marca vrla gospodinja Urša Šlamberger, žena odličnega slovenskega župana And. Šlamberger. Naj počiva v miru!

§ Obstrukcija. Proti slovenski obstrukciji v štajerskem deželnem zboru so protestirali nemški učitelji v Ptujju in Ormožu. Govori se, da dobé ti »protestantje« za svoje junaško velikansko delo usnjate kolajne! Jim jih privoščimo!

§ Slovensko gledališče v Mariboru. Dne 6. sušca t. l. se uprizori štiridejanska burka s petjem: »Šivilja«, kjer gostujeta člana slovenskega deželnega gledališča ljubljanskega, gđ. Thalerjeva in g. Povhe. To je drugo gostovanje naših umetnikov na našem odru, in kakor sta pri »On in njegova sestra« privlačno močjo napolnila dvorano s občinstvom, katero jima je navdušeno ploskalo, tako bode i sedaj vse hitelo gledat naša umetnika. Posebno se opozarja na kuplete, ki so kaj šaljive vsebine. Začetek predstave je točno ob pol osmih zvečer. Pri predstavi svira »Slovenski godbeni orkester«.

Znanost in umetnost.

* Cerkvenim pevskim zborom priporočamo za veliki teden in za velikonočni čas sledeče skladbe iz zaloge Katališke Bukvarne v Ljubljani: Anton Foerster: Lamentacije in Očitjanja, op. 5. Cena partituri 70 h. Frančišek Kimovec: »Rihar renatus«; v tej hvalevredni, zelo bogati zbirki se nahajata tudi dva znana Riharjeva velikonočna napeva (Jezus premagavec groba); cena partituri 3 K, posameznim glasovom 40 h.

Janez Laharnar: Sedem velikonočnih pesmi in »Regina coeli, opus 43; cena partituri 1 K.

Josip Sichel: Velikonočne pesmi za mešani in moški zbor. V tej zbirki se nahajajo Riharjevi, Belarjevi in napevi drugih domačih skladateljev; cena partituri 1 K.

Ivan Ocvirk: Šest velikonočnih pesmi; cena partituri 1 K.

Franc Kimovec: »Vidi aquam«; po vatikanski izdaji harmoniziran koralni napev; cena partituri 50 h.

Anton Foerster: »Te Deum«, op. 58, po Haydnovi zahvalnici (hvala bod' gospod Bogu) zložena skladba; cenā partituri 50 h.

Ant. Chlondowski: »Te Deum«, op. 28, za triglasni zbor in orgle; cena partituri 1 K 44 h, posameznim glasovom 18 h.

Ljubljanske novice.

Ij »Krščanska ženska zveza« priredi v petek, dne 4. t. m., ob 4. uri popoldne svoje redno predavanje. Predava č. g. dr. Josip Jerše. Članice se prosí obilne udeležbe.

Ij župan Hribar je nevarno obolel. Včeraj je bil zdravniško preiskani in ga jutri zdravniki zopet preiščejo. Na prsih se mu je napravil absces, o katerem se je batil, da je jako nevaren.

Ij Za »Rokodelski dom« v Ljubljani je darovala slavna »Krščanska ženska zveza« po velezaslužni predsednici blagorodni gospé Franji Eberl 50 kron. Iskreno se zahvaljujemo po-

žrtvovalnemu društvu, ki združuje ljubljansko inteligentno ženstvo, z iskreno željo, da naj najde ta zgled mnogo posnemovalcev.

Ij Odlikovanje. Finančnemu svetniku Francu Zajcu v Ljubljani je izreklo finančno ministrstvo ob priliki njegove vpokojitve priznanje za dolgoletno uspešno službo.

Ij Društvo slovenskih profesorjev priradi v soboto, dne 5. sušca, ob 8. uri zvečer prijateljski sestanek v hotelu Štrukelj, Kolodvorska ulica. Referira g. t. Južnič o Lehmanovem sestavku »Die Bewegungsfreiheit auf der Oberstufe der höheren Schulen«. — Odbor.

Ij Vseslovenski zdravniški shod. V sredo, dne 16. marca, se vrši v Ljubljani vseslovenski zdravniški shod, ki obeta postati dostojna manifestacija slovenskih zdravnikov. Shoda se bodo udeležili kolegi iz Štajerske, Koroške in Primorja, predpriprave pa so v rokah »Društva zdravnikov na Kranjskem«. Za shod je dala občinska uprava ljubljanska na razpolago mestno dvorano. Shod ima v prvi vrsti namen, izvoliti slovenski narodni odbor za vseslovenski zdravniški zbor. Le-ta se je, kakor znano, oživotvoril lani po XVI. mednarodnem kongresu v Budimpešti vsled nasilja Mažarov nad nemažarskimi, osobito slovanskimi narodi. Mažari so na kongresu stavili predlog, da se sme v predsedništvo mednarodnih kongresov voliti le delegate narodov, ki tvorijo lastne države. Protest Poljaka prof. Wicherkiewicza je ostal brezuspešen. Radi tega so se koj po kongresu zastopniki Čehov, Poljakov, Rusov, Malorusov, Slovencev, Hrvatov, Srbov in Bolgarov zbrali na Dunaju in sklenili ustanoviti slovanski zdravniški zbor, ki bo prirejal lastne kongrese. Obenem so storili potrebne korake v Haagu, kjer ima sedež stalna komisija za mednarodne kongrese. Prvi slovanski zdravniški kongres vršil se bo letos v Sofiji. — Dalje se bo vseslovenski zdravniški shod posvetoval o drugih aktualnih vprašanjih, tako o stališču slovenskih zdravnikov napram zakonu o socialnem zavarovanju. Koj po shodu vrši se mesečno zborovanje »Društva zdravnikov na Kranjskem«, kateremu bodo izvenkranjski zdravniki prisostvovali kot gosti. Predaval bo prosector dr. Plečnik o »mislih medicince o sodno-zdravniškem poslovanju«. Ta predmet je zelo važen in bo zanimal vse zdravnike, osobito tudi one z dežele, ki imajo vsi obenem tudi poslovati kot sodni zdravniki. Po shodu pa se snidejo zdravniki k veselemu sestanku v srebrni dvorani hotela »Union«. Da je vsakomur omogočena udeležba, določil se je pričetek shoda na 6. uro zvečer.

Ij Koncert »Glasbene Matice« dne 9. t. m. Izmed slovenskih skladateljev, katerih nove, veleznamenite skladbe se bodo na tem koncertu prvič izvajale, je v prvi vrsti imenovati g. P. Hugolina Sattnerja. Pri Gregorčičevi slavnosti se je izvajala njegova »O nevihti« z največjim uspehom. Sedaj pa prideta na vrsto dve novi veliki skladbi »Naš narodni dom« in »Jeftejeva prisega«. Prva je samostojen, široko razpletel, vznesen mešan zbor a capella, poln energije, navdušenja in miline in zahteva veliko izobraženost zbora. Duhovita in veličastna skladba se pridružuje onim najboljšim slovenskim koncertnim skladbam, ki imajo vrednost tudi v svetovni glasbeni literaturi. Gregorčičeve navdušene besede o našem narodnem domu so popolnoma kongenjalno izražene v glasbenem oziru. Skladateljstvo največje dosedanje delo pa je »Jeftejeva prisega«, zloženo za mešan zbor, soli in velik orkester, in traja nekako 25 minut. Ta skladba je najvselejši pojav v naši sedanji glasbeni dobi. Slovenci dosedaj nismo imeli na razpolago mnogo velikih, globoko zamišljenih, koncertnih skladb, lahko jih štejemo na prste. Prvi poizkus je bil K. Maškov »Kdo je mar«, potem Ipavčev »Kdo je mar«, nato skladbe: Foersterjev »Vodnikov venec«, Foersterjeva »Domovini«, Lajevičeva »Gozdna samota«, Foersterjevi »Turki na Slevici«, kot sedma se jim sedaj pridružuje Sattnerjeva »Jeftejeva prisega«, ki na čudovito občuten in globoko zamišljen način izraža vso lepoto in tragično vsebino krasne Gregorčičeve balade.

Ij Slovensko deželno gledališče. Danes v četrtak se vrši izven abonementa benefična predstava za g. kapelnika Hil. Beniška ter se uprizori prvič v sezoni Fr. Suppéjeva opereta »Donna Juanita«. V soboto je premijera Shakespearove tragedije »Julius Caesar«. V nedeljo popoldne se ponavlja »Julius Caesar«, zvečer pa »Trubadur«.

Ij S tukajšnjim nemškimi gledališčem niso nemški listi in kritiki prav nič zadovoljni. Pravijo, da je gledališče prazno, ker se uprizarjajo burke in operete,

ki pomenjajo atentat na muzikalični okus in zdravo pamet. Letos si torej slovensko in nemško gledališče lahko podasta bratovsko roko . . .

Ij Stavbeni adjunkt pri deželni vladi, Ivan Marek, je imenovan za inženirja.

Ij Semenijska sleparja v Ljubljani. Včeraj zvečer se je zgodila v Šiški goljučija, kakoršne so se po Dolenjskem in Štajerskem v zadnjem času dogajale že ponovno. Predvčerajšnjim je namreč prišel v Ljubljano kočar Ivan Bradač iz Velike Račne in prenočil pri svoji hčeri v Šiški. Včeraj zjutraj je šel mož na semenj, popoldne se pa vrnil zopet v Šiško. Pozneje je šel v mesto k spovedi in ko je šel ob četrta na 7. uro zvečer v Šiško se poslovil, ga je pri Koslerjevi pivovarni srečal nek neznanec in vprašal, če še leži neka krava v cestnem jarku. Bradač mu je to pritrdil in ga vprašal, če je živinozdravnik. Neznancu je to vprašanje dobro došlo in je Bradaču takoj odgovoril, da je živinozdravnik. Ko je šel mož potem svojo pot dalje, je šel neznanec par korakov z njim. Hipoma se je pripognil in »našel« listnico, v kateri je bilo nekaj papirnatega denarja. Bradač je tujca takoj opozoril, da mora najdenino oddati pri županstvu ali orožništvu. Najditelj ga je nato pregovoril, da sta šla na konec Koslerjevega vrta denar preštet. Prišedši že precej daleč, jima pride nasproti nek drug neznanec ter pravi, da sta nekaj našla in da je on to izgubil ter zahteval nazaj. Bradač mu pokaže listnico, v kateri je imel bankovec za 100 K in pet po 20 K. Ko je neznanec listnico ogledal, jo je dal Bradaču nazaj, potem pa zahteval, da mu je tudi »živinozdravnik«, pokazal svojo, to je ono, ki jo je našel, a tudi te ni spoznal za svojo ter mu jo je dal nazaj. Izgubitelj pa je začel iznova trdit, da morata imeti njegovo listnico, kar sta pa obadva zanimala. Posebno je prijemal Bradača in ga prisilil, da se je sezul, češ, da jo je spravil v čevlje. Da se je pa mož tudi te sumnje rešil, se je sezul in pokazal neznanec, da nima ničesar v čevljih. Ko je bil bos, sta oba neznanca zbežala, skočila čez zid in se izgubila v gozdu. Bradaču se je to zdelo čudno in nerazumljivo in ko je pogledal v svojo listnico, je opazil, da so s tujcem izginiti tudi bankovci. Zadevo je takoj javil orožništvu in policiji. Obe varnostni oblasti ste storili vse potrebno, a se dosedaj še ni posrečilo sleparjev izslediti. Nedvomno sta to ista lopova, ki sta napravila že enake sleparije po Dolenjskem, kajti kakor ona dva, sta tudi ta dva govorila hrvaško. — To naj bode našim semnarjem že vendar v svarilo, saj smo o teh lopovščinah že svariili občinstvo, in kogar bode še kak »izgubitelj« ustavil, naj gleda, da dobi priliko ga izročiti orožništvu. Tukaj ali tam se bode na ta način nedvomno še skušalo slepariti. Torej pozor!

Ij Trebljenje drevja. Priden gospodar obrača že v zgodnji pomladi vso svojo pozornost in skrb svojemu sadnemu drevju. Suhe veje skrbno odžaga in odpravi vse nepotrebno vejevje, ki razvoj drevesa le zadržuje. Prva skrb pa mu je, da odstrani in obere gosenci čjo zalego, ki je v različno velikih mešičkih ali zapredkih prezimila na drevesu. Če ne izvrši tega prekornega posla pravočasno, to je, še predno je toplotno pomladno solnce izvabilo drobne gosence iz jajčec, mu bo vse sadje pokončano v par tednih, ker gosence ljubijo le najnežnejše listje in brstje. Gosenčjo zalego pa je treba pokončati tudi na drugem in ne samo na sadnem drevju, ker gosence rade naprej romajo za dobro pašo in napadajo vsako drevje brez izjeme. Posebno pa je treba pri tem skrbeti za to, da tudi sosednje iztrebijo na svojih posestvih gosenci zapredke, ker je sicer delo posameznih gospodarjev popolnoma zastoj!

O razvoju gledališča.

O razvoju gledališča je predaval predvčerajšnjim zvečer deželni odbornik g. prof. Evgen Jarc v S. K. S. Z. Razvitek grške drame so povzročili v prvi vrsti verski nagibi. Češčenje Dionizija moremo imenovati prvi začetek grške drame. Ako hočemo premotrivati grško dramo, ne smemo gledati s stališča današnjega gledališča. Igralo se je pod milim nebom. Igralci v dolini, gledalci okrog na vzvišenih prostorih. Kjer je bil pripraven prostor, tamkaj je kmalu nastalo gledališče. Predstavljal pa so zgodovinske dogodke, v katerih so nastopali njihovi narodni junaki. Ker je gledalo dostikrat te igre mnogo tisoč ljudi, so bili igralci zaradi oddaljenosti bolj kričeče napravljeni. Imeli so ogromne lasulje, v ustih posebne priprave, da se je bolje slišal glas itd. Snov grškim dramam so bile

mnogokrat bajke. Tako na primer Sofoklejeva »Elektra«, v kateri maščuje sin Orest smrt svojega očeta in ubije mater. To snov je porabilo že mnogo sedanjih pisateljev. Tako je gledal atenski meščan, Grk v dramah odsev svojega življenja, svoje zgodovine, bajk. To je bilo eno, na drugi strani pa se je zopet v dramih norčevalo in bičalo napake, telesne hibe itd., kar je bilo nekak začetek veselemu gledališču.

Rimljani so imeli malo samoraslega. To velja zlasti o rimski komediji, ki je posneta po novejših grških pisateljih. Panem et circenses! To je bil klic rimskega ljudstva. V kolosejih so prvotno nastopali samo gladiatorji, ki so se borili za denar. Pozneje so se borili z zvermi, vsakdo vé o usmrčenju kristjanov itd. Prirejali so cesarji cele pomorske bitke, pri katerih se je borilo na tisoče ljudi v zabavo razkošnim Rimljanom.

Srednjeveško gledališče je nastalo v tesni zvezi z vero. Kristjansko bogoslužje je res veledramatično. Pomisliti je treba samo na Božič in Veliko noč. Kar je videlo ljudstvo v cerkvi naslikano, to je hotelo tudi igrati. Tako so nastale pasijonske igre. Tu in tam so se igrali tudi dogodki iz življenja svetnikov. Dokler so igrali še v cerkvah, so govorili latinsko, ko pa so se take predstave prirejale po trgih in mestih, na cestah, so se posluževali narodnega jezika. Ostanek pasijonskih igre imamo sedaj še v Oberammergau-u na Bavarskem. Pravi izvor sedanje drame pa je iskati v dveh deželah, ki ste bili zaradi svoje lege, gospodarska položaja na kulturni višini. To ste Španska in Angleška. Prva je rodila Lopez-a de Vega, druga Shakespearo-ja. Veselo igra, kakor jo imamo dandanes, pa ima svoj izvor na Francoskem, kar je popolnoma naravno. Pomisliti je treba samo na razkošnost francoskih kraljev. Drama je v srednjem veku živela večinoma samo na dvorih. Dostopna je bila samo velikašem, bogatinom, nižjemu ljudstvu ne. Skoro isto kot danes! Kdo zahaja pravzaprav v gledališče? Ali delavci? V starih Atenah je bilo gledališče pristopno vsemu ljudstvu. Širše mase pa nimajo od sedanje-ga gledališča pravzaprav nič. Potem pa je tudi moderna drama danes torišče literatov, ki z mikroskopično natančnostjo slikajo in postavljajo na oder ljudi, ki niso normalni. Kakor bi se ne dobilo snovi. Ali ni predstavljanje zdravega več vredno, kot bolnega. Ali ni n. pr. borba našega kmeta, ki se bori za rodno zemljo, vredna, da se jo dramatičuje. Vso dramo pa prevevajo malenkostne ljubezenske spletke. V stari drami ni bila kot glavni motiv ljubezen. Porabil jo je prvi Lopez de Vega. Prava posledica tega pa je, da gledališče hira. Ako je gledališče res kulturni zavod, potem mora gojiti narodno igro. Predavatelj opozarja na Finžgarjevega »Divjega lovca«, ki se povsod lahko in se ga tolikokrat igra, zlasti na deželi. Literati naj preskrbe dobre ljudske drame! Naš ideal je demokracija. Ni treba, da bi imel samo bogataš zanimanje za gledališče, ampak tudi zadnji delavec. Drugače bo to pa šele tedaj, ko bodo igrali domače igre domači igralci, ko bodo gledališke deske res predstavljale naš svet, naše čustvovanje. — Gospod predavatelj je žel za svoje predavanje obilo odobravanja.

Prihodnji torek je zopet predavanje ob pol 8. uri zvečer v S. K. S. Z. Predava asistent deželnega muzeja g. dr. J. Mal.

Telefonska in brzojavna poročila.

PARLAMENT.

Dunaj, 3. marca. Nadaljuje se debata glede proračuna. Zdaj govori načelnik »Poljskega Kola«, dr. Głabinski, kojega govor vzbuja splošno zanimanje.

NEMŠKI NACIONALCI HOČEJO GLASOVATI PROTI PRORAČUNU NAUČNEGA MINISTRSTVA.

Dunaj, 3. marca. Nemški nacionalci so dejansko prekinili vsako zvezo z naučnim ministrstvom Stürgkhom. Kako dolgo bo Stürgkh to zdržal, je dvomno. Najbolj se hudujejo nanj, ker je vpokojil prvega nacionalnega agitatorja Leschanowskega. Nemci so Bienertu izjavili v posebni deputaciji, da bodo glasovali zoper naučni proračun, ako se ne napravi remedura. »Slovanška Unija« ta spor popolnoma hladno gleda, in seveda ne bo stavila nobene ovire, ako bodo Nemci prizadevali Stürgkhu in Bienertu preglavice, ki bi utegnile spraviti Bienertovo vlado v zagato.

DR. LUEGERJU JE BOLJŠE.

Dunaj, 3. marca. Stanje dr. Luegerja se je zopet nekoliko izboljšalo, tako da zdaj niti zdravniki ne vedo, pri

čem da so, in ne morejo izreči jasne sodbe. Bulletin pravi, da temperatura znaša 36 stopinj, žila bije 80, delovanje srca in obisti je neizpremenjeno, pljuča normalna, rana je precej izčiščena, bolnik je tudi začel nekoliko hrane naravnim potom uživati. Mnogi upajo, da župan okreva, vendar pa treba pomisliti, da ima sladkorno in beljakovinsko bolezen, da je delovanje srca slabotno in da moči počasi pojemajo. Ob 10. dopoldne je Lueger poklical k sebi mestnega svetovalca Pippla, da mu poroča o uradnih zadevah. Ponoči je Lueger precej dobro spal, le malokrat ihtel, povžil nekaj mleka in čaja in se mu ni vzdignilo. Obvezo so zdravniki prenovili in našli, da se rana dobro celi. Moči se bolniku niso poslabšale. Stanje se tako izpreminja, da zdravniki ne morejo staviti jasne prognoze, kako se bo bolezen razvila dalje.

Dunaj, 3. marca. Ob 12. je bil pri dr. Luegerju dr. Neusser. Bolnikovo stanje je neizpremenjeno. Začel je zopet bolj ihteti, hrane pa ni izbljuval iz sebe.

SLOVENSKI ŽURNALIST UMRL.

Sarajevo, 3. marca. Tu je umrl slovenski žurnalist in tehnolog Miroslav Hubmajer, rodom ljubljčanec, v 50. letu svoje starosti. Pogreba se je udeležilo veliko občinstva, med njim civilni adlatus in zastopniki vseh oblasti.

BURNI PRIZORI V FRANCOŠKI ZBORNICI.

Pariz, 3. marca. Zbornica je po dolgi nočni seji sprejela finančni zakon s 416 glasovi proti 67 glasovom. Nato se je postavila na dnevni red prihodnje seje postava o varstvu brezverskega šolskega zakona. Pri tej priliki sta se desnica in levica spopadli in prišlo je do dejanskih spopadov, razbilo se je tudi več pultov, nakar se je seja zaključila.

VELIKANSKI ŠKANDALI NA FRANCOŠKEM.

Pariz, 3. marca. Odkritja velikan-skih poneverjenj v arzenalu v Lyonu so silno senzačna. Tri inženirje so že zaprli, eden uradnik je, ko se mu je naznanila aretacija, skočil skozi okno in se ubil. Izvedlo se je 15 hišnih preiskav pri liferantih.

VOJNA NEVARNOST NA BALKANU.

New-York, 3. marca. »New-York Herald« prinaša iz Berolina brzojavko: Ako bi prišlo tako daleč, da bi se pretrgale diplomatske zveze med Bulgarijo in Turčijo ter bi bilo vsak trenutek pričakovati vojske, potem je gotovo, da ukrenejo Nemčija, Avstro-Ogrska in Rusija vse mogoče korake, da se prepreči izbruh vojske, ki bi postavila v nevarnost status quo na bližnjem vzhodu. Vse tri vlasti so izrekle skupno željo, da se naj vzdrži na Balkanu status quo. Nemški zunanji urad izjavlja, da sicer o tej točki ni nobene pismene pogodbe. Istočasno pa se povdarja, da bi posredovanje teh treh vele-vlasti takoj sledilo pretrgani zvezi med Bolgarijo in Turčijo.

ŽELEZNIŠKA NESREČA POD ZEMLJO.

New-York, 3. marca. V Hudsonovem predoru podzemeljske železnice sta zadela skupaj dva vlaka, pri čemur je bilo 15 oseb težko ranjenih. Zaviralne naprave enega vlaka so odpovedale in je vlak zavozil v vlak, ki je stal na postaji.

SKRIVNOSTEN UMOR V PARIZU.

Pariz, 3. marca. Poroča se, da so v Rue Botzaris našli na zidu neke hiše glavo neke deklice, zavito v moder jopič. Glavi je bil odrezan nos in ušesa. Dognali so, da je umorjena 16-letna Ivana Vendamme. Za morilcem ni prave sledi.

ČEŠKI PESNIK KRIKAWA OBOLEL NA ZASTRUPLJENJU.

Praga, 3. marca. Češki pesnik Alojzij Krikawa je obolel vsled zastrupljenja. Jedel je slabe klobase. Prepeljali so ga v splošno bolnico.

TRAGIČNA SMRT DVEH ZAKONCEV.

Litomečice, 3. marca. V torek popoldne je popravljal krovce Salatsch na svoji hiši streho. Naenkrat mu je izpodrsnilo ter je padel s strehe na tla. Dobil je tako težke poškodbe, da je takoj umrl. Ko so ga prinesli v stanovanje, se je žena tako prestrašila, da jo je zadela kap in je bila na mestu mrtva.

DIREKтна TELEFONSKA ZVEZA MED MONAKOVEM IN PARIZOM.

Monakovo, 3. marca. Na predlog bavorske poštne uprave se bo omogočila direktna telefonska zveza med Monakovem in Parizom.

Naročajte „Slovenca!“

Dr. Luegerjeva bolezen.

Včeraj popoldne je dr. Luegerju nenadoma postalo bolje, kar je razveselilo vso njegovo okolico. Občutil je naenkrat slast do jedi ter je zahteval tudi kozarec piva. Poklicali so rotovskega gostilničarja, ki je takoj sestavil kosilo. Bila je čista kurja juha, postrv in oprazena jabolka. Lueger je pokusil od vsake jedi nekoliko ter tudi pil malo piva. Ob 3. uri so že oficijelno poročali v buletinu, da je dr. Lueger kosil in ni zbljuval jedi. Po kosilu je Lueger kadil smodko, nakar je zaspal. Upanje pa, da bo dr. Lueger po dolgem času zavžito jed obdržal v sebi, se ni vzdržalo. Položaj je postal zopet brezupen, kljub temu, da je občinstvo zopet začelo upati, ko se je zvedelo, da je zahteval jesti. Poroča se pa, da je Lueger uro pozneje vso zavžito jed izbljuval. Po človeški sodbi je izključeno, da bi Lueger okreval. Uramični pojavi povzročajo počasi zastrupljenje krvi, moči pešajo, ker truplo ne dobiva nobene hrane, vendar pa znajo preteči še dnevi, predno bo vsled popolnega opešanja nastopila smrt.

Izpred sodišča.

IZPRED POROTNEGA SODIŠČA.

Spor zaradi palice. Dne 8. svečana t. l. zvečer je prišel Jožef Jančar, 20 let stari delavec na Rakeku, v Domiceljevo gostilno, kjer je bilo že več drugih gostov. Okoli polnoči so šli France Škrabec, Franc Krajc in Janez Mihevc skupaj iz gostilne, ne da bi se kaj prepirali. Posetili so še Mlakarjevo gostilno, a je bila že zaprta. Krajc je šel domov, ostala dva in Jožef Jančar so začeli trkati, da bi odprli gostilno. Medtem, ko sta se domači dekli pripravljali, da odpreta gostilno, začela sta se Jančar in Mihevc pričkat zaradi neke palice, katero je obdolženec slednjemu posodil, ki pa jo je zgubil. Jančar je potegnil iz žepa nož in se začel z Mihevcem rovat. Škrabec ju je hotel razdvojiti, kar se mu pa ni posrečilo, pač ga je pa Jančar z nožem lahko poškodoval. Šel je pogledat, če je gostilna odprta, ker pa še ni bila, je šel nazaj in pokazal obdolžencu poškodbo. Ko je Mihevc videl, da ima Jančar nož, začel ga je klofutati. Škrabec je odšel v gostilno, Jančar in Mihevc sta pa ostala na cesti, kjer sta se nadalje pretepala. Obdolženec je sunil svojega nasprotnika v vrat in dvakrat v leva prsa. Drugo jutro je našel Josip Arko kakih 100 korakov od Mlakarjeve gostilne na cesti od snega zamedenega Janeza Mihevc — mrtvega. Obdolženec priznava dejanje, zagovarja se le s silobranom, deloma pa s polno pijanostjo. Priče so izpovedale, da se je Jančar bahal, da je veliko popil, pa se mu ni nič poznalo. Ker so porotniki glavno vprašanje glede uboja zanikali, pritrdili pa vprašanju o prekoračenju silobrana in prestopka lahke telesne poškodbe, obsodilo ga je sodišče na 4 mesece strogega zapora.

lj Pri današnji porotni obravnavi se je zadeva z gosp. poročnikom Aschmannom lojalno poravnala. G. poročnik je izjavil pod svojo častniško besedo, da ni hotel 7. oktobra t. l. v uradništvu groziti, naš urednik je pa izjavil to, kar je nameraval izjaviti tudi v svojem zagovoru, da uradništvo ni očitalo gospodu poročniku nepatriotičnega mišljenja in ga ni hotelo osebno žaliti. Vsled tega priobčuje uradništvo to-le izjavo: Uredništvo izjavlja da z inkriminovano notico ni hotelo očitati protipatriotičnega mišljenja gospodu poročniku Aschmannu, ga ne osebno žaliti ter obžaluje, da je prišla stvar v javnost. V javnost pa je prišla zadeva, ker se je gospoda poročnika Aschmann nastop v našem uradništvu dne 7. oktobra 1909 napačno razumelo. — Uredništvo »Slovenca«.

AVSTRIJSKE BOJNE LADJE V BARU.

Bar, 3. marca. Pri torkovem posetu posebnega odposlanstva kneza in načelnikov raznih oblasti na krovu avstrijske admiralne ladje, se je napajalo našemu cesarju in knezu Nikolaju. Ko je odposlanstvo zapustilo ladjo, se je izstrelilo 19 pozdravnih strelcev iz topov. Zvečer je bilo mesto slovesno razsvetljeno.

Cetinje, 3. marca. Avstro-ogrski poveljnik eskadre, admiral Hans, je v spremstvu poslanika pl. Giesl, konzula

pl. Juristovskega, dalje kneževega odposlanstva in 22 avstrijskih pomorskih častnikov dospel v Cetinje. Zvečer je vlada pogostila častnike. Po dinedu je bil v gledališču koncert. Knez je daroval moštvu eskadre 20.000 cigaret. Včeraj dopoldne je bil oficijelni sprejem pri knezu. Zvečer je bil veliki dine na dvoru.

Angleška bolezen

uniči zdravje Vašega otroka, ako ne vporabite takoj gotovega sredstva.

Scott-ova emulzija

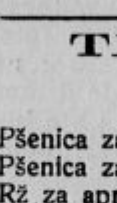
obsega vse potrebne sestavine, da krepki kosti in jih obda s trdimi, zdravimi mišicami. Prednost Scott-ove emulzije, ki jo skrbni starši polnoma priznavajo, je ta, da jo mali dojenčki vsled prijetnega in sladkega okusa zelo radi uživajo. Celotno otroci niti mleka ne prenesejo, prebavijo Scott-ovo emulzijo brez vsake težave.

Scott-ova emulzija

velja v vseh teh slučajih za neprekosno vzor-emulzijo. 2615

Cena izvorni steklenici 2 K 50 vin.

Dobiva se v vseh lekarnah.

Pristna le s to znamko — ribičem — kot garancijem znanom SCOTT-ovega ravnanja!

TRZNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta 3. marca.

Pšenica za april 1910	13.47
Pšenica za okt. 1910	10.95
Rž za april 1910	8.75
Oves za april 1910	7.32
Koruzna za maj 1910	6.36

Meteorološko poročilo.

Višina n. morjem 306.2 m, sred. zračni tlak 736.0 mm

Dni	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Povprečna vlažnost v %
1	9. zveč.	739.6	5.2	sl. szah.	oblačno	
2	7. zjutr.	739.5	3.0	sl. svzh.	megla	1.2
	2. pop.	739.6	6.5	sr. vzvzh.	del. jasno	

Srednja včerajšnja temp. 5.7% norm. 1.5%.

579 Zahvala. 1-1

Za mnoge tolažljive dokaze pri srčnega sočutja povodom nenadomestne izgube našega ljubljenskega sina, oziroma brata in svaka, gospoda

Ivana Končina

kakor tudi za številno spremstvo predragega pokojnika na njega zadnjem potu izrekamo tem potom svojo najtoplejšo zahvalo.

Žaljuočl ostali.

Ljubljana, 2. marca 1910.

Grand hotel Union The Royal Bio

Danes v sredo popolno nov krasen vsopred, med drugim: Vierwaldstättsko jezero. Tekmovalna plovba Pariz-Lipso. — Krasna filma: „V znamenju križa“ in „Dve modri deklici.“ predstavljajo prvi pariški gledališki umetniki. 30

Jutri, v četrtek, popoldne ob 4. uri rodbinska predstava s posebnim izbranim vsopredom.

V sredo in soboto nov program.

Cene prostorom: Zaprti sedež: I. vrsta K 1.—; II. vrsta 60 v. Balkon zadaj: 80 v; stranski 40 v.

Izurjen pozlatarski pomočnik

za cerkveno delo dobi takoj stalno službo pri Alojzu Zoratti, pozlatarju v Mariboru, Smiderjeva ulica št. 3. Istotam se sprejme tudi vajenec. 565 3-1

Knjigovodja

izurjen posebno za tovarne, jako soliden želi premembe. Prednost Ljubljana in večja mesta. Oglasila pod »POMLAD«, Silivnica pri Mariboru, poštno-ježeče. 556 5-1

512

Sukneno in moderno blago za moške obleke

v največji izbiri priporoča po ugodni ceni

R. Miklauc

Ljubljana, Stritarjeva (Špitalška) ulica 5.

Obstoj tврdke čez 40 let!

Gospodarsko društvo

Bermu, pošta Pazin, (Istra), posreduje brezplačno pri prodaji svojih udov. Cena je nizka. Vino je bele, rudeče in črne boje; kakovost izborna. (2983 1)

Išče se priletan, priden organist

= samskega stanu. = Kje pove uprava lista. 571 3-1

Proda se

lepa vila

v Begunjah na Gorenjskem, 30 minut od železniških postaj Lesce-Bled ali Radovljica s krasnim razgledom po Gorenjskem. Vila ima 5 sob, kuhinjo, klet, kopalno sobo in druge prostore ter vodovod. K vili spada tudi vrt v obsežu 10 arov 72 m². Načrti se dobe brez stroškov pri **Konradu Šegula**, c. in kr. nadporočniku ženijskega štaba v Trbižu na Koroškem, na katerega se je obrniti s ponudbami. 545 3-1

Odvetniškega koncipijenta

ki ima že nekaj prakse, sprejme takoj **dr. Josip Furlan, odvetnik, Ljubljana,** Miklošičeva cesta. 574 2-1

Lokal za brivca

na zelo prometnem kraju v Ljubljani se za nizko najemnino odda takoj. — Naslov pove uprava lista. 560 3-1

Za spomladansko sezijo

ravno kar dospele v velikanskem številu

578 **najnovejše** 6-1

obleke, pouršniki, športne obleke in raglani za gospode in dečke.

Najnovejša konfekcija za dame in deklice, kakor tudi pariški in berolinski modeli.

Cene priznane nizke.

Angleško skladišče oblek

O. BERNATOVICH, Ljubljana, Mestni trg 5.

Tubuli fumales ::

cum herba Cannabis indicae dosim

Sig. cigarete iz indijske konoplje.

S tem receptom se dobi v vsaki lekarni le proti zdravniškemu predpisu, skatljica po 1 krono. Obenem so sredstvo proti astmi, učinkujejo pomirjevalno in boli lajšujoče na sapilne organe.

Edini izdelovatelj
lekarnar Trnkoczy
v Ljubljani, Kranjsko.

531 10-1

Razpis službe.

Podpisano županstvo razpisuje

službo občinskega redarja.

Kolekovane prošnje vlagati je 541 3-1

do 15. marca l. 1910.

Plača po dogovoru. Prednost imajo zakonovejši.

Županstvo Moste pri Ljubljani, 28. febr. 1910.

Fran Zakotnik, župan.

Tri žlice

železnatega vina lekarja Piccolija v Ljubljani, c. in kr. dvornega založnika, vsebujejo množino železa, ki jo mora zavžiti odrasli človek vsak dan, ako njegov organizem potrebuje železa, v nasprotju z drugimi izdelki, ki vsebujejo le tako množino železa, ki se dokazano nahaja v vsakem namiznem vinu, in torej nimajo nikake medicinske vrednosti. Polliterska steklenica 2 K.

JAN. KUBRYCHT **Zaloga ::**

kave in čaja

Praga, Malá Strana, Tržišče

pošilja samo malo časa po nastopnih cenah franko zadnje postaje **kavo zelo izbornega okusa.**

Karakas 5 kg 13 K. Now. Pranada 5 kg 14 K. Costarica 5 kg 15 K. Ceylon plant. 5 kg 16 K. Mokka 5 kg K 16-50. Zgana kava: 1 kg K 2.70; K 2.90; K 3.10; K 3.50; K 3.80; K 3.90; K 4.10. 503 6-1

IZPELJAVA

vseh poslovnih transakcij. - Izdajanje čekov, nakaznic in **KREDITNIH PISEM** za vsa glavna in stranska mesta tu- in inozemstva.

C. KR. PRIV. MENJALNIČNA DELNIŠKA DRUŽBA

»MERCUR«

OSREDNJA MENJALNICA: DUNAJ I., WOLLZEILE 1.

Podružnice: Baden, Češka Kamnica, Češka Lipa, Brno, Krakov, Lifermerico, Moravski Zumberg, Modling, Novi Jicin, Pizno, Praga, Graben, in Praga, Mala stran, Libarce, Dunajsko Novomesto, Cvitava.

NAKUP IN PRODAJA

vseh vrst rent, obligacij, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnic, srečk l. t. d., i. t. d.

Zavarovanje proti izgubi pri zrebanjih srečk in vredn. papirjev

Prospekte in cenike premij zastonj in franko.